

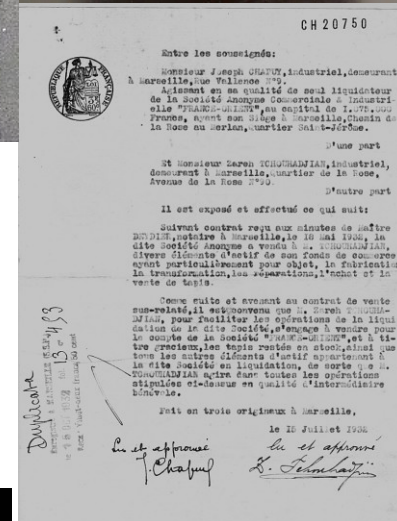
MUNI
ARTS

Historický pramen – semestrální úkol

Vybrat pramen

□ Příklady:

- kronika
- legenda
- paměti
- listina
- dopis
- úřední dokument
- smlouva
- rukopis
- kniha
- erb
- pečeť
- nápis
- fotka
- obraz
- socha
- budova
- archeologické naleziště
- ...

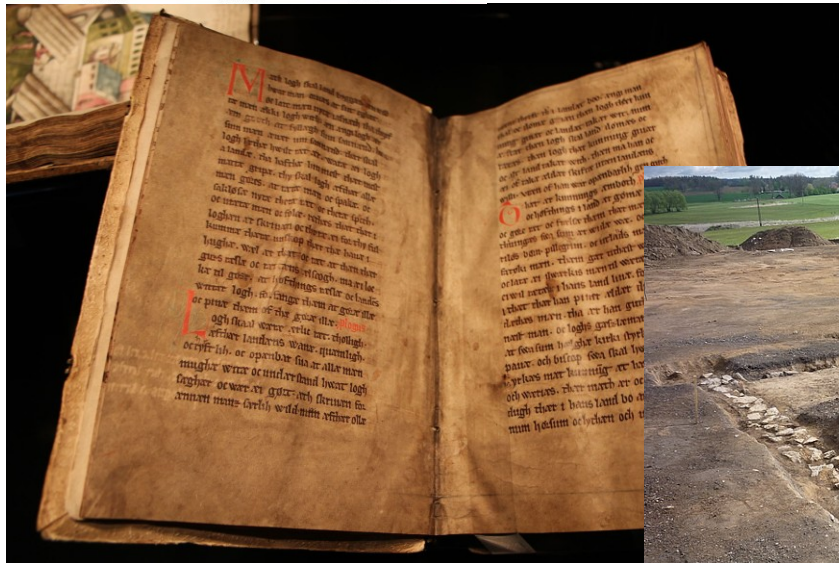
1656

Ledenický de Klis Lednice

1389

1661

Otázky

O jaký druh pramene se jedná? (hmotný, písemný, obrazový a další členění ...). Charakterizovat, čím je specifický.

Popis vnějších znaků.

Kdo je původcem pramene a okolnosti vzniku (kdy? kde?).

Dochování:
• kde, jakým způsobem a v jaké formě se pramen dochoval.
• kde je nyní uložen a jak je dostupný.
• paměťové instituce: archivy, knihovny, muzea.

Co je obsahem pramene, jak je strukturován, jaké informace nám může poskytnout.

Které PVH jsou použitelné pro kritickou analýzu pramene a jaké otázky si příslušná disciplína PVH klade vůči tomuto prameni.

Katalogy, bibliografie

□ <https://katalog.muni.cz/>

□ [CASLIN](#) (Souborný katalog ČR)

□ [Archiválie na dosah](#)

□ [Bibliografie dějin Českých zemí](#)

Úvodní stránka >

ARCHIVÁLIE NA DOSAH

Zadejte hledaný výraz...

[co a jak hledat](#) | [podobné vyhledávání](#) | [základní archivní pojmy](#)

O dokumenty, které byly vybrány za archiválie, pečují archivy a kulturně vědecké instituce: muzea, galerie, knihovny, galerie, památníky, veřejné výzkumné instituce a vysoké školy. Archiválie jsou součástí archivních souborů, tj. archivních fondů a archivních sbírek. Jsou evidovány v celostátní evidenci. Někdy se o evidenci jednotlivých archiválií nebo jejich užších skupin (k tomu slouží archivní pomůcky), ale o evidenci celých archivních souborů, výjimečně jejich výrazných částí. V případě, že by se Vám nepodařilo hledaný archivní soubor najít, zašlete dotaz na adresu arch@muni.cz (například „Nemůžu najít nic o Festivalu politické písně Sokolov“. Jaká slova mám hledat?). Odpověď obdržíte podle množství zpracovávaných dotazů přibližně do tří dnů. Využijte také vyhledávání v informačních systémech jednotlivých archivů, kteří již archivní pomůcky obsahují.

[MATRIKY](#) | [SOUBORY A EVIDENCE OBYVATEL](#) | [MAPY A PLÁNY](#) | [VĚSTVA](#)

[STÁTNÍ ARCHIVY](#) | [MĚSTA](#) | [UNIVERZITY](#)

[SPECIALIZOVANÉ ARCHIVY](#) | [SOUKROMÉ ARCHIVY](#)

[VŠEOBNNÉ ARCHIVY A KULTURNĚ VĚDECKÉ INSTITUCE](#)

Digitální badatelný archivů

Úprava odborného textu

Ještě než přistoupíme k rozboru Zikmundových zástavních listin na církevní statky, zastavíme se krátce u problematiky panovnických zástav v širším kontextu. Institut zástavy byl dobře znám již starému římskému právu a od počátku 13. století začal být využíván i římsko-německými panovníky pro vytváření politických vazeb v Říši.⁹⁰ Na důležitost tohoto nástroje v politice římských králů ve 13. a 14. století upozornil Hans Planitz a vyzdvihl především počínání Ludvíka Bavora, který nejružnější metody zástav dovedl ke skutečné virtuozitě. Hans Planitz podrobně zachytil jednotlivé možnosti ustanovení zástavních aktů, ve kterých spatřoval prostředek k vytváření vazeb a udržování stoupenců. Přitom nemuselo jít vždy o přímou zástavu, stejnou hodnotu mohlo mít i poskytnutí práva vyplatit některou z již udělených zástav. Planitz také upozornil na důležitou skutečnost, že výše zástavních sum nebyla podmíněna hospodářsky, ale politicky.⁹¹ Materiál, se kterým Planitz pracoval, ovšem nepřesahoval horizont 14. století. Své úvahy končil u počínání Karla IV.

V delším časovém horizontu pojednal jeden z vybraných aspektů zástav římských králů Götz Landwehr, který se soustředil na zástavy říšských měst.⁹² I on zdůrazňoval roli zástav zboží a úřadů jako nástroje vytváření a utužování spojenec-
kých vazeb, který se v Říši prosadil vedle lenního systému především v průběhu 14. století.⁹³ Z jeho přehledu zástav říšských měst vyplývá, že nejhojněji tuto možnost využíval Ludvík Bavor a Karel IV. Oproti tomu zástavy Zikmunda Lucemburského

---

90 Viz J. KAPRAS, *K dějinám českého zástavního práva*; pro prostředí Říše srovnej podnětnou práci Hans PLANITZ, *Das Deutsche Grundpfandrecht*, Weimar 1936.

91 H. PLANITZ, *Das Deutsche Grundpfandrecht*, s. 96.

92 Srovnej Götz LANDWEHR, *Die Verpfändung der Deutschen Reichsstädte im Mittelalter*, Köln – Gratz, 1967.

93 Srovnej G. LANDWEHR, *Die Verpfändung*, s. 18–21, 258–275.

□ Poznámky pod čarou.

□ [Jak citovat?](#)

Na konci seznam použitých pramenů a literatury.

Nevydané prameny

Archiv hlavního města Prahy; Sběrka rukopisů.

Archiv města Plzně.

Archiv národního muzea; fondy Muzejní diplomatář, Pergamenové listiny, Topografická sbírka.

Archiv pražského hradu; fond Archiv Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze.

Haus- Hof- und Staatsarchiv Wien; Říšská registra.

Moravský zemský archiv; fond G 37 Berthol Bretholz.

Národní archiv Praha; fondy Archiv České koruny, Archiv kolegiální kapituly vyšehradské, Archivy zrušených klášterů, Česká dvorská kancelář, České gubernium – listiny, Registra, Řád premonstrátů Strahov.

Národní knihovna; rukopisy Sign. UK XVII A 15.

Fürst Thurn und Taxis Zentralarchiv-Hofbibliothek-Museen Řezno; *Register des Klosters Chotieschau*, sign. Böhmen-Akten 93.

Lobkowicz Collections o. p. s.; Rodinný archiv Lobkowiczů Roudnice nad Labem, Roudnická Lobkowiczská knihovna.

Stadtbibliothek Bautzen, rkp. sign. MS 2^o32.

Státní oblastní archiv Plzeň; fond Premonstráti Teplá.

Státní oblastní archiv Třeboň; fondy Historica Třeboň, Cizí rody, Cizí statky.

Státní okresní archiv Tachov; fond Archiv města Stříbro.

Účty hradu Karlštejna z let 1423–1434, Josef PELIKÁN (ed.), Praha 1948.

Urkundenbuch des Ehemaligen Cistercienserstiftes Goldenkron in Böhmen, Mathias PANGERL (ed.), Wien 1872.

Urkundliche Beiträge zur Geschichte des Hussitenkrieges I, František PALACKÝ (ed.), Praha 1873.

Vavřince z Březové kronika husitská, FRB V, Jaroslav GOLL (ed.), Praha 1893, s. 327–534.

Zlomek register zápisů markrabství moravského z roku 1459, Josef EMLER (ed.), AČ VII, s. 569–604.

Zprávy o stanicích a přech. venkovských z archivů města Prahy, L–Z, Josef TEIGE (ed.), AČ XXVIII.

Literatura

Gabriele ANNAS, *Hoftag – Gemeiner Tag – Reichstag. Studien zur strukturellen Entwicklung deutscher Reichsversammlungen des späten Mittelalters (1349–1471) Band 2: Verzeichnis deutscher Reichsversammlungen des späten Mittelalters (1349 bis 1471)*, Göttingen 2004.

Robert ANTONÍN, *Chronicon Aulae Regiae a její pramenná hodnota pro výzkum česko-polských dějin na přelomu 13. a 14. století*, in: *Drugie polsko-czeskie forum młodych mediewistów. Materiały z konferencji naukowej Gniezno 25–28 września 2007 roku*, Josef DOBOSZ – Jakub KUJAWIŃSKI – Marzena MATLA-KOZŁOWSKA (edd.), Poznań 2009, s. 147–162.

Robert ANTONÍN, *Chronicon aulae regiae – neúspěšný pokus o ustavení oficiální paměti na poslední Přemyslovců*, in: *Memoria et damnatio memoriae ve středověku*, Martin NODL – Piotr WĘCOWSKI (edd.), Praha 2014, s. 91–106.

Přemysl BAR, *Neznámá falza listin Zikmunda Lucemburského a falzátorská činnost Oldřicha II. z Rožmberka*, SMB 6, 2014, s. 69–113.

Stanislav BÁRTA, *Zástavní listiny Zikmunda Lucemburského na statky choťšovského kláštera (1420–1437)*, MHB 15/2, 2012, s. 7–45.

Stanislav BÁRTA, *Falzum zástavní listiny Zikmunda Lucemburského pro Václava Sekáče z Újezdce z 2. ledna 1421*, *Studia historica Brunensia* 60, 2013, s. 115–133.

Stanislav BÁRTA, *Odvolační zástav statků církevních institucí Zikmundem Lucemburským na obecném sněmu v Norimberku 23. srpna 1422*, ČMM 133, 2014, s. 383–407.

Stanislav BÁRTA, *Zástavní listiny Zikmunda Lucemburského pro Něpra Duce z Vařin – příklad z ediční praxe Regesta Imperii XI Neubearbeitung*, in: *Editorství a edice středověkých pramenů diplomatické povahy na úsvitu 21. století. Směry – tendence – proměny*, Pavel KRAFL (ed.), Praha 2015, s. 75–97.

Stanislav BÁRTA, *A financial dimension of the pledge policy of King Sigismund of Luxembourg in Bohemia (1419–37)*, in: *Money and Finance in Central Europe during the Later Middle Ages*, Roman ZAORAL (ed.), Basingstoke 2016, s. 76–86.

Stanislav BÁRTA, *Formulář a typologie zástavních listin Zikmunda Lucemburského v českých zemích (1420–1437)*, SAP 66, 2016, č. 1, s. 3–37.